

આખ હવાલ*

પાણી પહેલું આપ્યું તે જગોથી તે છેલ્લી
જગો સુધીનું અનુક્રમે પ્યાન.
બનાવનાર.

બાં સીવલાલ ખુશાલદાસ.

તથા

પરોતજ આશારામ હરદેસમ.

અમદાવાદ*

પાનકોરને નાકેનંધારા ઝાળમાં મુળચંદ રામચંદ
ના મકાનમાં કુખરદાસ પાંનાચંદ (અમદાવાદ
સત્યપ્રકાશ) પ્રસન્ન છાપ્યા

સેવત ૧૯૩૨-સન ૧૯૭૫

કીમત સવા આનો.

કરનાગે હક રાખ્યો.

કરના એ હુક રાખ્યા છે.

આખ હવાલ*

દોહરી.

ડુંદાળો દારીદર હરન, દે અતી સુખ સંતાન;
ગરથે આરાધુ ગણેશ પુહને, ઉપજાયે સુભ સ્તાન. ૧

— ❀ ❀ ❀ ❀ ❀ —

રાગ પરજ. મુદ્રે મોહન મારી માંટલી.

પાણીએ પ્રાક્રમ પ્રોટું કર્યું, નદી ચઢી ભરપુર;
રાજનચરના રહેવાશાનાં, એણે ઉતારિયાં તુર. ટેક.
પહેલું પાણી આળ્યું કાંપમાં, સદર ખબર માંહ;
વહેપારી વડા શંકિયા, ફુકાનો રમીએ જ્યાંહ. પા૦ ૧
કાંપ હતો ખડુ કારમો રે, લીધો લીધો ઘડીમાં એક;
ગેરીસન ગોળાદાર સહુ, મુકી મનમાંથી ટેક. પા૦ ૨
ખાધી કાંપમાં ખાકી રહી રે, ખરાકો હતી ને દુર;
ત્યાંહ મુધી તો આવિયું, સાગર સમયે પુર. પા૦ ૩
કાંપના લોક કાપર થઈ રે, રહ્યા ગામડે ગઈ;
ધન હતું ને ધામમાં, તેતો માલ્યું છે વહી. પા૦ ૪
પછે પાછાવાડી આળ્યું રે, માહા અંગણીત એટ;
પુત્ર હતો ને પારનો, તેને કીધો લોટ પાટ. પા૦ ૫

ભુગળાં મહુ ભાગી પડ્યાં રે, રહ્યું કંઈ ન એધાણું;
અનેક કાળનું ને હવું, તેતો તણાયું વાહાણું. પા૦ ૬
ગાડી તો ગાજી નહી રે, શી રીતે જવાય;

અસંખ્ય જળ આવ્યું જહાં, કાનાપી ન તરાય. પા૦ ૭
વળતી વજ્રું છે લેનમાં રે, રહેછે જ્યાંહાં સ્વાર;

સરવે શીપાઈએ વિચારીયું, ઉગરીએ નહીં આ વાર. પા૦ ૮
ધણા ઘોડા તણાઈ ગયારે, તેનો શારે હીશાખ;

ફેરવનાર ખરી ફાળથી, મેલી આવ્યા રીકાખ. પા૦ ૯
પછે દક્ષિણ દિશા આવીયું રે, વાળ્યો વાડીએનો ધાણું;

વૃદ્ધ વૃદ્ધનું ન મળે, તે ઠેકાણે એધાણું. પા૦ ૧૦
ધાન વાવેલું વહી ગયું રે, ખાનરી જવાર મહુ;

અનેક એવા અવગુણ તો, લખી જાણાવું શું ખહું. પા૦ ૧૧
હડીભાઈની ઇંદર સલારે, ત્યાંહાં આવ્યું માહા જોર;

આગ ગાડીથી અતીઘણા, તેનો ગરજે છે ધોર. પા૦ ૧૨
તેનો છેડો કુબેશ્વર લગીરે, ગંગેશ્વર મહા રૂદ્ર

તાંહાં સુધી તો પાંહોંચીયું, જાણે માહાજળ સમુદ્ર. પા૦ ૧૩
ગંગેશ્વરનો ધુમટ ધેરચો રે, માહાદેવ માહા જોગીશ્વર૫;

એકલા એતો રહી ગયા, કાટી ખત્તાંડના જુપ. પા૦ ૧૪
એ આરે માહા ઉગ્ર છે રે, માહા પુન્ય પ્રમાણ;

શેહરના મહુ લોકનું, મોટું છે એ મશાણું. પા૦ ૧૫
એકે રસ્તો એનો નવ રહ્યો રે, પાણી ફેલ્યું આપાસ,

ધણા ગુણીજન લોકની, ખીજે ખાળી છે લાસ. પા૦ ૧૬

દુધેશ્વર દુધોતાણું રે, માહાક્ષેત્ર માહા મુલ
 ખાઈ આરામાં ખીન્ને નહિ, એની આંખે રે તુલ. પા. ૧૭
 સામે પાસે સહુ પટેલું રે, મુન સાહેબનું મકામ;
 તાણાઈને તો તે ગયું, પાસે વાડળ ગામ. પા૦ ૧૮
 કડવા કણખીની વસ્તી રે, કરે અતીનો ધંધ;
 ખાપડાં એ ખચ્યાં બધ, બહુ કરે આકાંદ. પા૦ ૧૯
 શુભ શુક્ર રામો રામની રે, ચંદ્રભાગાને તીર;
 પાપામાંથી ખેંચી ગઈ, ઉપર માલ્યુંછે નીર. પા૦ ૨૦
 નારણ પડે નવરંગ પડે રે. હીંગળાળ માતાનું ધામ;
 આકી ને નદી પારના, તેતો તણાયા ગામ. પા૦ ૨૧
 દુધેશ્વર દિલ્હી એક થયો રે, પાણી પહોચ્યું ઓપાસ;
 અતીત અનેક અભિયાગતી, માલ્યા થઈ રે નીરાશ. પા૦ ૨૨
 માધવપર માહા મુલ છે રે, વોહાર ગતીયા બજાર;
 તેઓ તમામ તવંગરો, ફીકા ફરે વજાર. પા૦ ૨૩
 નાળીએર બજાર ધણી રે, એવા એધે માહા મુલ;
 સાકર ખાંડ ખાલી થઈ, થયું તરણાને તુલ. પા૦ ૨૪
 સાલ્લા ને સેલા ઘણાં રે, અલાયચા અદ્ભુત જાત;
 કોટી કાળથી કાપડ બહુ, વેચાય તેની છે ખ્યાત. પા૦ ૨૫
 લોખંડ ને લકડ સહુ રે, સોપારી સારંગરંગ;
 અનેક એવા વેપારીના, મન કીધાંછે ભંગ. પા૦ ૨૬
 દેવળ બહુ જાણે દીપતું રે, અંખાણું ઊઘોત;
 નીરમળ નારાયણી તણી, ઝળકી રહી માહા જોત. પા૦ ૨૭

અકળ કળા છે માતની રે, માહા લક્ષ્મી રવરૂપ;
 અનેક જાણ મોહીત થયા, મોટા મારથી ને ભુપ. પા૦ ૨૮
 આરાસુરથી જાણિ આવીઆ રે, દેવી કુકીત હરન;
 મુમુક્ષુ માણસો તણા, ત્રીચુણી તારણ તરન. પા૦ ૨૯
 માટલાં મોહોટાં ગોળનારે, ભાગી થયા ચક ચુર;
 વેપારી વડા શેઠને, પીડા ધઈ ખહુ ઉર. પા૦ ૩૦
 કુલપરામાં ફરીવળીયું રે, રહી ન્યુન ન કાંઈ;
 અનેક જાણના અવાસનો, ધાણ વાળીયો છે નઈ. પા૦ ૩૧
 મુસાફર મુલક તણા રે, રહેતા જાણી એ જગ્ય;
 હોસ કોસ તો ઉડી ગયા, રહ્યા તેનું ખહુ ભાગ્ય. પા૦ ૩૨
 કુલપરામાં ફરી રહ્યું રે, પછે ખારોલ પરમાંથ;
 કલેકટર અમદાવાદને, રમ્યું દરીયાપુરા જ્યાંછ પા૦ ૩૩
 ખહુ ઉમંગથી ખાંચીયું રે, રૂડી રસાળ ભરાય;
 રળાઆમણા એ પરાં ખહુ, તે તો તાણિ તણાય. પા૦ ૩૪
 દીલી દરબાજો દીપતો રે, હેશીડાના ખહુ હાટ;
 પાણીધી પુષ્પરંધને, જડે જવાની ન વાટ. પા૦ ૩૫
 ખગીએ આવે ખહુ વેગથી રે, કાંપની છે સડક;
 શીળ સાતમ ને અષ્ટમી, આંતે ભરાય ખલક. પા૦ ૩૬
 મેળા ધણાં મળે તહારે, માહા ખેલ અદ્યુત;
 પહાણ ધંડાળાં ખાંધીને, કહેલું કામ મજબુત. પા૦ ૩૭
 તેની પાસેનો બંગલો રે, ખોટો એ પળમાંય;
 અહુઅરદાસના ખાગની, રૂડી શીળી તે છે છાંય. પા૦ ૩૮

કાપડીઆ કપડાં ધુવે રે, રૂવે રંગને જોઈઃ
 આં અવસર તો હૃદય થઈ, મુંડી ઘરની જોઈ, પા૦ ૩૮
 કાપડીઆ કાપર થઈ રે, મેલી રડવડતો માલઃ
 જીવ લઈ જતા રહ્યા એવો હુલો હેવાલ. પા૦ ૪૦
 ત્રણ પરાંના તરી રહ્યાં રે, છાન છાપરા સમેતઃ
 છાતી સમી તે છઈ રહી, વેલુ મળીને બેઠઃ પા૦ ૪૧
 બે વાંસ તો પાણી થયું રે, તેનું શું કહું જુસઃ
 મકાન મોટા પડી ગયાં, બડાભડ જુસઃ પા૦ ૪૨
 એ હવાલ આજ લગીરે, નથી હુલો નહી હોયઃ
 ઘણા ગુણીજન ગામના, પોથી પુરાણમાં જોયઃ પા૦ ૪૩
 અણભવતુ આવી ગયુંરે, કરશે પ્રલે એ કાળઃ
 ઘોર ઘણાં ગાજીને, કરી ન કંઈ સંભાળઃ પા૦ ૪૪
 ઈંદરીઆ ગઠ જોળીને રે, અતિ અદ્ભુત બળઃ
 સાપર સુધી પાહોઆ ગયું, જાણે સમુદ્ર જળઃ પા૦ ૪૫
 કાગળ કુટીઆ ત્યાં કરે રે, કારખાનાં મલીનઃ
 હાથ જોડી ઉભા રહ્યાં, ઈશ્વર કેરે આધીનઃ પા૦ ૪૬
 આખી વશે છે આંતરથી રે, કરે તપસ્યા તે ઠામઃ
 ઉઠાડ્યો ઉઠે નહી, મેલી મનડાયા મામઃ પા૦ ૪૭
 મરવું સહુ મનુષ્યને રે, તેમાં નહીરે સંદેહઃ
 અપરમાં અપી ગયા, મોટા માનવ જોઈઃ પા૦ ૪૮
 પરાજકુટી પડી ગઈરે, હતી સાપરની તોરઃ
 તોયે ત્યાંથી ન ઉઠીઆ, જોળી જકી મહા વીરઃ પા૦ ૪૯

અયુષ દોરી ટુટે નહીં રે, વિદ્રાતાના ન લેખ;
 મનવ માંયું ઝીકે ઘણું, ધાય નહીં મીન મેશ; પા૦ ૫૦
 અથાગ જળથી ઉગરી રે, મઢીયા વૃક્ષની ડાળ;
 રામ સરણે તે રાજી રહ્યાં, લગીર લાગી ન આળ પા૦ ૫૧
 ત્યાંથી આનપુર આવિયું રે, તાપુત કુખે તમામ;
 કાટના તો કડકા થયા, હીરદે રહી ન હામ; પા૦ ૫૨
 કેહેવત તો સાચુ થયું રે, ખુડ્યા કેરે ખે વાંસ;
 ત્યાં આગળ તેવું થયું, લોક કરે વિમાસ પા૦ ૫૩
 આંદા સુરજના મેહુલમાં રે, પેડું પાડીને પુર;
 અત્યંત જોરથી ઉપડ્યું, હમામ મેલીને દુર; પા૦ ૫૪
 હમામમાં હજારે પડ્યાં રે, ઘર ધવાઈને ખડુ;
 વાડીઓ તેમાં વહી ગઈ રે, લોક જમતા તહાં સહુ. પા૦ ૫૫
 હમામ તો હારી ગઈ રે, દેખી પાણીની રેલ;
 આમીંતી તે અતિ મઢી, માહા જળની હેલ; પા૦ ૫૬
 સામાન લઈને તો ગયાં રે, સગાં સહોદર ઘેર;
 કુંઈના તો કચરાઈ ગયાં, તેની કહું શું પેર; પા૦ ૫૭
 કુંઈક તો અંતરાઈ ગયાં રે, દેખે નાસવાનો લાગ;
 અસંખ્ય જળ આવી રહ્યું, તેનો ન પામે તાગ; પા૦ ૫૮
 આનપુરથી સહુના અખ્યાં રે, ઘર ગાંઠ ઘરરે;
 કાટ પડ્યો એ કારમો, પીડા થઈ ખડુ ઉર; પા૦ ૫૯
 ખાવો એક ખાત્રી રહ્યો રે, ઘણાં ઉગ્યાં જ્યાં જાડ;
 સહુકાને મુખે વદે, મુજને આપીને આડ; પા૦ ૬૦

નંધી કરી જળથી ખચું રે, એવો રચોને એલ;
 નહીતો નીકળીને જશે, જાયે પ્રજાનો એલ; પા૦ ૬૧
 હીમત મહુ હારી ગયા રે, હુવો હાહાકાર;
 લોક ખીચારા મુખે વદે, ઉગરે ન આ વાર; પા૦ ૬૨
 વાત જાણી માહા વાહાલની રે, ઉઠ્યા પારડોલ સાહ્ય;
 આકરને અતુર કહે, ઘોડો ઘડીમાં લાય; પા૦ ૬૩
 અનેક આજરો લેઈને રે, કાહાડવાના તમામ;
 જલદી જરૂર ત્યાંહાં આવિયા, ખાનપુરને મુકામ; પા૦ ૬૪
 દોર ખાંધ્યા ખહુ દુરથી રે, કરીયું કામ અદભુત;
 હુટે ન તાણ ઘણી થકી, ખહુ કર્યાં મજબુત; પા૦ ૬૫
 તેને વળગીને આવીયો રે, અતિ ખહુ ગાભરો થઈ;
 ખહુ તેને સમજાવીયો, મરણ ઘાતિ તો ગઈ. પા૦ ૬૬
 એવા દયાળુ દીલના રે, પરીપકારી ખહુ પરમ;
 ખાહાકુર એ પારડોલને, માતા રાખજો ક્ષેમ; પા૦ ૬૭
 ખાનપુર ખાધુ ખજા ભજ્યું રે; અતિ દેખીને આખ;
 કોઈ કોઈને કહેતા નથી, કંઈ ઉત્તર જવાખ; પા૦ ૬૮
 ત્યાંથી ખરાદરી ખજા કરી રે, ખાજવાને વિચાર;
 ઉપાય એનો આલ્યો નહી, રંઘુ ખાહારીની ખહાર. પા૦ ૬૯
 સામે પારે સગી જાદીને રે, ભેખડ ભાગી મસીદ;
 જીવ લઈ નાશી ગયો, માંહી રહેતો સર્પદ. પા૦ ૭૦
 ખાગ એનો ખહુ સોભતો રે, થતો કુલોનો કાજ;
 આનંદી જગા એ હતી, તે થઈ એ તાલ. પા૦ ૭૧

પછી પાણી ખહુ ઊલટી રે, આખું આરે મહાદેવ;
 પ્રભાતે રાહુ પરવરી, આવે જોને નાહાવાની ટેવ. પા૦ ૭૨
 એ આરે અતી એપતો રે, નીરળ નાહાવાની જગ્ય;
 પરવાણીને દીન જો, પોકે તેનું ખહુ ભાગ્ય. પા૦ ૭૩
 સામે આરે ખહુ શોભતું રે, રામનાથનું ધામ;
 અનેક અભિયાગતો તહાં, રહે દીવશ ને જામ. પા૦ ૭૪
 તેની પેલીમે આદ્યું રે, રસાલાની પાસ;
 માદલકુરના લોકને, ખહુ પમાડ્યો તાસ. પા૦ ૭૫
 જોલના કેદી ગાંખા થયા રે, સરદીધી ખહુ સુસ્ત;
 વગર ખેલે ગાડી તાણતા, એવા હતા મજાનુત. પા૦ ૭૬
 એવા અવગુણ અતી કપારે, જ્યાં નીઆડી ભુધ;
 ધાંન વાળેલું 'ઢકાઈ ગયું, ઘણી માઠી હુંધ; ૭૭
 શહેરનો આરે એ સાભોતોરે, ઘોવા નાવાનો ધાટ;
 સારા સાંણા માણસો, આવે ખની ખહુ ઠાઠ. પા૦ ૭૮
 અગીઆરામાના હોમનીરે, હતી છાપરી જોહ;
 તેતો તે સમે તણાઈને, પડી પાણીમાં તેહ. પા૦ ૭૯
 મોઢે મોજોધી આવિયુંરે, દરવાજાની માંચ;
 છટે પગથીએ છોલો કરે, ઓકી પેરાછે તહાં. પા૦ ૮૦
 નાડીતો કોઈ નવ મકેરે, એવી પાણીની તાણ;
 પગ પાણી ટકે નહીં, સુણા સાણા સુજાણ. પા૦ ૮૧
 અતી એ આરે એપતો રે, લોક નાહાવાને કાળ;
 નીત્ય નેમી ભુલી ગયા, માહા મોટા મહારાજ. પા૦ ૮૨

નોં એ આશો આપતો રે, લોક નાવાને ઠાળ;
 ત્યનેમી હુલી ગયા, માહા મોટા માહારાજ; પા૦ ૮૬
 દીતવારે અતી ધણી રે, નાવાનો તાંહાં માહ;
 જ્ઞાણ મોટા ભવથી, ટચોલા કરેછે ભાલ; પા૦ ૮૭
 સીતાનુ દર ત્યાંહાં રે, ધુળ તેની ખડુ થાય;
 માન અગળ આવી રહ્યાં, સાંધુર સોભાતુ કાય; પા૦ ૮૮
 એસ ખારી પછા ધુમ્ધું રે, ગાળને તે ધોર;
 દુરમાંહે સંભગાઈ રહ્યાર, ધણી સાખરનો સોહોર; પા૦ ૮૯
 દરવા પદ નોમને રે, તે દાને મોડ્યું અંજાણ;
 નરદાર આભા થયા, દખી પાણીની તાણ; પા૦ ૯૦
 રમ્યો, તો પારનો રે, ખેદી પાડ્યો માહા મુલ;
 અંખ તો આવી પડી, તેની જગાએ ધુળ. પા૦ ૯૧
 જ્ઞાણ ખસે ત્યાં ધણી રે, ટીજાં ટપકાને ઠાળ;
 રજો અતી આપતા, ખાંધા લોઠાની પાળ. પા૦ ૯૨
 નો દરવાજો પાડને રે, સડક સુધી શાપાઈ;
 મજદાર સહુ આવીયા, શક્યો રસ્તો તે ભાઈ. પા૦ ૯૩
 નંધી રાયખડ ધેરીયું રે, કર્યો કોટ બંગુર;
 એથી નાશીયા, મેહુનત કરતા મજુર. પા૦ ૯૪
 પકવાડની હવેલીનો રે, કોટ પાડ્યો ત્યાં જઈ;
 સન ગોળીદારને, માહા મીંતા તો ધઈ. પા૦ ૯૫
 નો પાણી આવિયું રે, જમાલપુર છે જ્યાંઈ;
 તો તે ધંધેલીયાં, કરી નાંખ્યાં છે તાંબ. પા૦ ૯૬

દેરા જાગનાયજી કને રે, નહી પાણીનો તાગ;
 બાડી તેમાં વહી ગઈ, જોઈ જડે ન જામ. પાં ૯૭
 ત્યાંથી સમ રૂપી સુધી રે, નહીતા પાણીનો પાર;
 બાઢ એનો ધવાઈ પડ્યો, નદી માંહી નીરધાર. પાં ૯૮
 સામાપાંચમના દીવશે રે, મેજો મજે માહા વીધ;
 તે આરે હરાડીને, માહા વિકરાળ કીધ. પાં ૯૯
 કાટા આરાનો ફેડીયો રે, મુડદા કેરો મુકામ;
 સંકંતાનું સાં રચું, કઠણ કાગળનું કામ. પાં ૧૦૦
 ઘોળકાનો એ રસતો રે, ધકધોરી કહેવાય;
 તેની વચેનાં ગામડાં, ખડુ તણાઈ જાય. પાં ૧૦૧
 પછી આસ્નોડીએ આવિયું રે, ચંડોળે તળાવ;
 ત્યાં સુધી તો ગાજ્યું, એવો ખચો ખનાવ. પાં ૧૦૨
 હવા ખાવાને આવતા રે, અતી મોટા અમીર;
 કામ કુક એ દેખીને, દીલમાં થયા દીલગી. પાં ૧૦૩
 જોયો તો વાધી ગઈ રે, લોક આરત તહાં જઈ;
 પાણી કેરા પુરમાં તેતો, ચાલી છે વહી. પાં ૧૦૪
 સાંજ સમે સાહેબો રે, ખગી લઈને ખડુ;
 હવા ખાવાને આવતા, શેઠ શાહુકારો મેહુ. પાં ૧૦૫
 એ આરાનું ને હવું રે, પુલ કેરું નીસાન;
 એ અવસર ઊપડી પડ્યું, મોટું થયું મેદાન. પાં ૧૦૬
 એધાણ તો વળી એ રહ્યું રે, ખાકી થાભજા તણ;
 બણાનો તો ધમણ વળીયો, ઝાંખી જીવે ખડુ જાન. પાં ૧૦૭

કુધાધારીની કુખી ગર્ધ રે, હતી પુલની રૂઠ;
 વાડી તે તો વહી ગર્ધ, મુળમાંથી તે રૂઠ. પા૦ ૧૦૮
 પુલ પાડીને પરવરયું રે, ભડું ખજર ભરાય;
 ત્યાં સુધી તો આવી રહ્યું, કાચી નવ તરાય. પા૦ ૧૦૯
 તેનો પ્રવાહ પામિયો રે, જહાં માણિક ચોક;
 પેહેપારી વહારા સહુ, જીજે ખજકાનો રોક. પા૦ ૧૧૦
 એ વખત આટલું કરિયું રે, ભાજવી ભારે ને ભીંત;
 અતી ઉમેદ ને કરિયાં, માહા કામ વિમિત. પા૦ ૧૧૧
 દરીયાપુરથી દોડિયું રે, પ્રેમપુરે એધાણ;
 અસંખ્ય જાણે એ ભરયું, જાણે મોટું નવાણ. પા૦ ૧૧૨
 કાળુપરે આવ્યું કારમું રે, રેલ તણે રેકાણ;
 ભુંધંએ તો ભુવા પડ્યા, હતી જ્યાં ખહુ હેકાણ. પા૦ ૧૧૩
 પાંચકુવે પછે પરવરયું રે, દરવાજાની ખહાર;
 વાડીયો વાધરીઆતણી, તેને કરી છે પાર. પા૦ ૧૧૪
 પછી ગરનાળે પરવરયું રે, ઘાશીરમની જ્યાં પાળ;
 ત્યાં આગળ આવી રહ્યું, છે ગેલાની આળ. પા૦ ૧૧૫
 પાંચ કુવા પ્રસિદ્ધ છે રે, વાળ્યું છે વિસરામ;
 રામપુરીનું રહી ગયું, નાગેશ્વરનું મુકામ. પા૦ ૧૧૬
 વાળ્ય તો દીસે નહિ રે, અંબુજે અપાર;
 મોટા મોટા તાંહાં આવિયા, શીપઈયો ને સરદાર. પા૦ ૧૧૭
 અમલદારાએ આ સમેરે કીધી પાણીની નેંક;
 તેથી તે ઉતરી ગયું, નહીં તો ખાજાત ભેંક. પા૦ ૧૧૮

તળીઆની પાંગે તળલગી રે સુંસવાડાથી સૌર;
 ત્યાં સુધી તો પોહોમોયું. રૂપાળો રેહુ રજાએ. પા. ૧૧૯
 આડોઆનું ખાલી રહ્યું રે, નળ ખળકાનાં દોમ;
 અમલદાર અતી ઉમદા, પરાપકારી ખડુ પ્રેમ. પા. ૧૨૦
 ઠળીયુગ સમયમાં કાચમો રે, લોક રચે ખડુ ફંદ;
 સીવા ખાશોટ ઠહું ચકરે, સઉને દોષો છે ડંડ. પા. ૧૨૧
 ગરબી.

માહા કાપ થયો તે ઠળો ઠાળમાં ને;
 અમદાવાદ ખુણું છે માહા ઝાળમાં ને. ૨૪.
 નવમીએ તો નાવ માંડે એટલું ને;
 ના પાર પામે પાણી છે કેટલું ને. માહા. ૧
 એણે આંક વાળ્યોછે અત ધણે ને;
 ધણા ગરીબોના ધર તણી ને. માહા. ૨
 રાઅખડ કાટ તે પાડીને આવીયું. ને;
 એને ફેલાવાનું તે ધણુ ફાવીયું ને. માહા. ૩
 તાંહાંધી ઊછળીયુ તે જુલમી જોરથી ને;
 અતી ઝાજી રહ્યું તે ખડુ ધોરથી ને. માહા. ૪
 ખારીનો આશ રાઅખડ એક ધઈને,
 તેથી ભદરના લોકને મીંતા ભઈને. માહા. ૫
 પ્રથમ પેઠુ સકંચે બેઠુઅરદાસને ને;
 પછી પોહોમોયું તે ખુર ને નવા વાસને ને. માહા. ૬
 સકંચા કેરૂ કાપડ સડી ગળી ને;

નુકસાનમાં તે ખાકી ન રહ્યું જો. માહા ૭
 સુકરવાર તે જ્યાં ઘણા ફેાબતો જો.
 સામન સારો આવે અતી યોપતો જો. માહા ૮
 હાંડીને હકીકના ઘાટ ઘણા જો;
 એ વાંડુપારા વોહારા તણ જો. માહા ૯
 સુગંધી અતર છ.ખ ફુલની જો;
 માંડે માળી તે માહા મુલની જો. માહા ૧૦
 આવે આલમ હવાને કારણે જો;
 જાપ ભદ્ર કાળીને ખારણે જો. માહા ૧૧
 માની રતુતી કરી વીંગતે વળી જો;
 સુકરવારની જ્યાં યુલરી ભલી જો. માહા ૧૨
 કંપાંડ રચ્યો માહા કારમો જો;
 સાંકળ થાંભલાની છે હારમાં જો. માહા ૧૩
 ત્રણ જુમખાનું કાંતસ તહીં જો;
 એના અલવાળમાં ખાકી નહાં જો. માહા ૧૪
 કીલ્લો સામો ભદરનો ભારે ખ.પો જો;
 કેદી રહુ તેમાં ઘણા જાંનો જો. માહા ૧૫
 તે મધે હુંનરો સારા ખને જો;
 કોત્રંજી પાટી તે કેદી વણે જો. માહા ૧૬
 ખુરસીઓ કરે ખહુ ખાંતથી જો;
 માંડે ભરત ભરે ખહુ ભાંતથી જો. માહા ૧૭
 સુકર વારે આવે સઉ શાંમનાજો;

ખળક ભેંસ સહુછે કામના જો. માહા ૧૮

ટકુ ધોડા વેચાય ખહુ ભાતના જો.

અરણીને કચ્છી ધણી જાતના જો. માહા ૧૯

એવી અનેક ચીજો ત્યાં ગળે જો;

તેનાં મકાન તો ભાગી ગળે જો. માહા ૨૦

ધાંચો ગોલા કસાઈ માહા ફરછે જો;

તેનાં મકાન કરિયા તે ચક્રચુરછે જો. માહા ૨૧

નવશતબજોનો ખગલો પડ્યો જો;

તેમાં માણસ ખિનો ઘાટ ઘડિયો જો. માહા ૨૨

એના મરણની માઠી થઈ જો,

તે શેઠુરમાં વાત પસરી ગઈ જો. માહા ૨૩

એ હતાં ખાળા પણ વેસમાં જો,

કાળ તેનો થયો એક લેશમાં જો. માહા ૨૪

ત્રણ દરવાજા તરવર થયા જો:

ઘર મુકીને લોક નાસી ગયા જો. માહા ૨૫

ધાંધી ગોલ તે થવાઈ પડી, જો

એકે ચીજ તે ચોખી ન જડી જો. માહા ૨૬

લોક ખઠા તે લેખાયના જો,

ઘર જગા તેઓની થઈ ફના જો. માહા ૨૭

તે ત્રણ દરવાજા મુકીને જો,

આખું ચોક સુધી ખહુ મુકીને જો. માહા ૨૮

કાપડીઆ વહે કલપાતથી જો,

- માલ ભર્યો હતો ખડુ ભાતથી જો. માહા ૨૯
 લોક ત્રાસ પામીને તે સમે જો,
 વધી વાત તે કોને ના ગમે જો. માહા ૩૦
 પછી આબુ કંદાઈની ઝાળમાં જો;
 પેઠું પાણી ભરીની પાળમાં જો. માહા ૩૧
 પટવાના પલાળી હીરને જો.
 ભય ભરે કરિયો માહા વીરને જો. માહા ૩૨
 હાહાકાર હુવો આ શહેરમાં જો.
 એ પાણી તે કેરી લેહરમાં જો. માહા ૩૩
 માનતાએ રાખી માહા મુલની જો;
 એ પાણી કેરા મુળની જો. માહા ૩૪
 શીફળ કુદ ને વળી ઘાટડી જો.
 લઈ જાય ગંગાજીની ઘાટડી જો. માહા ૩૫
 ગાગર ખેડાં લઈ ધુમતી જો.
 મળી ઝાલંગ કરે છે જીવંતી જો. માહા ૩૬
 એવું પુર મધ્ય પ્રલે તણું જો.
 તેને વાર તો ન લાગી કાણું જો. માહા ૩૭
 ભય ભીત કરિયા ખડુ લોકને જો.
 કાઈક ખેડા મુકે પાકને જો. માહા ૩૮
 એવા કુખ તે અદકા ખડુ કર્યાં જો.
 ધન માલ તે તો રહ્યાં ધર્યાં જો. માહા ૩૯
 રાંધ્યાં ધાન ન ભાવે નહીં કાઈને જો.

એ નુકસાન તે જાણુ નિધનેજી. માહા ૩૯
 અદકો બનાવ ખન્ધો ભય ભીતનોજી.
 ઉદ્દેગ ઉપજ્યો ખડુ મીંતનો જી. માહા ૪૦
 સાવકે સુધારે ધણી કચી જી;
 બરીજીનો ખાલ હીરદે ધરચો જી. માહા ૪૧
 આપે મવાણું ખાવાને માહારનું જી;
 એ કામ કાચુ તે હાંવીઆરનું જી. માહા ૪૨
 અમલીઆ તે લેવાને ન ગયા જી.
 એ દુર મુકામે ભઈ રહ્યા જી; માહા ૪૩
 એનું દુખ સુગ્રી તે કેહુ અરજી.
 મવાણું પે માણ્યું ખેઠે ધરે જી. માહા ૪૪
 કેસવ પ્રસાદે કશણા અતિ ધરી જી.
 એ ગરીબોને રહેવા જગા કરી જી. માહા ૪૫
 ખવરાવે પીવરાવે ખહુ પેરચો જી;
 ખચ વી લીધાં પાણીના લેહેરથી જી. માહા ૪૬
 સુરત અમદાવાદ ભરૂચ, મુંબઈ મળી જી;
 તેને પોખવાને, રકમ એક કરી વળી જી. માહા ૪૭
 આવો જુલમ ન ગુજરીયો આ શહેરમાં જી;
 ધણા લોક ધવાયા એ લેહેરમાં જી. માહા ૪૮
 ધણી હથ્થ કરી અમદાવાદમાં જી;
 આ અવસર રહેશે ખહુ પાદમાં જી. માહા ૪૯
 શાલો ખારોટ કહે હવે ખહુ થયું જી;
 ગંગા ગરબશમાં દુઃખ ન જાયે સહાં. માહા ૫૦

